

Revontuli-Opiston opetussuunnitelma 2026-2027



Revontuli-Opiston opetussuunnitelma 2026-2027

Nimi

Revontuli-Opiston opetussuunnitelma 2026-2027

Pdf luotu

9.6.2026

SISÄLTÖ

| | |
|---|----|
| 1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä. | 1 |
| 1.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus. | 1 |
| 1.2. Kansalaisopistojen opetus. | 2 |
| 1.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä. | 2 |
| 1.2.2. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa. | 2 |
| 2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa. | 4 |
| 2.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu. | 4 |
| 3. Osaamisen arviointi. | 5 |
| 3.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. | 5 |
| 3.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät. | 5 |
| 3.3. Kurssin arviointiasteikko. | 6 |
| 3.4. Osaamisen arvioijat. | 6 |
| 3.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä. | 6 |
| 3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto). | 7 |
| 3.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto. | 7 |
| 3.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu. | 7 |
| 3.9. Todistus suoritetusta kurssista. | 7 |
| 4. Kielet. | 8 |
| 4.1. Opetuksen tavoitteet. | 8 |
| 4.2. Opetusohjelman rakenne. | 8 |
| 4.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi. | 8 |
| 4.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän. | 8 |
| 4.4.1. Suomen kielen alkeet jatkuu – Finnish for Beginners continues A1 syksy 2 op. | 9 |
| 4.4.2. Suomen kielen alkeet jatkuu – Finnish for Beginners continues A1 kevät 2 op. | 9 |
| 4.4.3. Sujuvampaa englantia B1 syksy 2 op. | 9 |
| 4.4.4. Sujuvampaa englantia B1 kevät 2 op, 2 op. | 9 |
| 5. Liikunta. | 11 |
| 5.1. Opetuksen tavoitteet. | 11 |
| 5.2. Opetusohjelman rakenne. | 11 |
| 5.3. Osaamisen arviointi ja arviointikriteeriehtotukset. | 11 |
| 5.3.1. Osaamisen arviointi. | 12 |
| 5.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän. | 12 |
| 5.4.1. Meloja 1, 1 op, 1 op. | 12 |

| | |
|--|----|
| 6. Kädentaidot ja muotoilu. | 14 |
| 6.1. Opetuksen tavoitteet. | 14 |
| 6.2. Opetusohjelman rakenne. | 14 |
| 6.3. Osaamisen arviointi. | 15 |
| 6.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän. | 15 |
| 7. Kotitalous. | 16 |
| 7.1. Opetuksen tavoitteet. | 16 |
| 7.2. Opetusohjelman rakenne. | 16 |
| 7.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän. | 16 |
| 7.3.1. Sienien keruu ja poimijakoulutus, 0,5 op. | 16 |
| 7.3.2. Sieniretki ja sieniherkkujen kokkaaminen, 0,5 op. | 17 |

1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä

Revontuli-Opisto on kolmen kunnan, Enontekiön, Kittilän ja Sodankylän yhteinen alueellinen kansalaisopisto, joka on perustettu 1.1.2010.

Kansalaisopisto on yksi vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista. Sitä ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopistot ovat kaikille avoimia oppilaitoksia, joissa voi oppia uusia tietoja ja taitoja. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Tehtävässään opisto nojaa vapaan sivistystyön laissa (Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998) määriteltyihin tehtäviin: ”Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.”

1.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)

Kansalaisopistoja yhtenä vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopistot ovat kaikille avoimia oppilaitoksia, joissa voi oppia uusia tietoja ja taitoja. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Useimmiten opetustarjontaan kuuluu taideaineiden, käsityön ja musiikin kursseja, kieli- ja kirjallisuuskursseja, kotitalouden, liikunnan ja tietotekniikan kursseja sekä yhteiskunnallisia aineita. Lisäksi kansalaisopistoissa järjestetään vuosittain paljon avoimia yleisöluentoja erilaisista aiheista. Kansalaisopistoon ei pääsääntöisesti tulla suorittamaan tutkintoa, vaan opinnot perustuvat elinikäisen oppimisen periaatteeseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

Vuonna 2021 Suomessa on yhteensä 177 kansalaisopistoa ja niiden opetus ulottuu jokaisen kunnan alueelle. Yksi toiminnan pääperiaatteista on opetuksen tuominen lähelle ihmisiä ja kurssitoiminta onkin usein hajautettu eri puolille kuntaa sinne, missä ihmiset asuvat ja liikkuvat. Kansalaisopisto voi olla nimeltään kansalaisopisto, työväenopisto, opisto tai aikuisopisto. Oppilaitosmuotona kansalaisopisto on joustava, ketterä toimija, joka vastaa kansalaisten sivistystarpeiden lisäksi myös yhteiskunnan muutos- ja koulutustarpeisiin.

Opistot toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä ylläpitämisluvilla. Ylläpitämisluvan voi saada kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö.

1.2. Kansalaisopistojen opetus

Kansalaisopistojen tarjoama opetus on perinteisesti pääsääntöisesti kurssi-, luento- tai työpajamuotoista. Opetus on pääsääntöisesti lyhytkestoista, omaehtoista matalan kynnyksen koulutusta, jonka kautta voi perehtyä uusiin asioihin tai syventää osaamistaan.

Kuntalaiset voivat usein vaikuttaa kurssitarjontaan esittämällä omia toiveitaan ja opistojen kuuluukin **lakisääteisesti** vastata paikallisiin sivistystarpeisiin. Tästä johtuen kansalaisopistojen kurssitarjonta vaihtelee lukukausittain ja opistoissa on erilaisia painotuksia eri paikkakunnilla. Kurssitarjonta elää myös yhteiskunnallisten muutosten myötä. Opetustarjonnasta löytyy kaiken ikäisille suunnattuja kursseja sekä toimintaa erityisryhmille.

Kansalaisopistot tarjoavat opetuspalveluita ryhmäopetuksen, yksilöopetuksen ja luentojen muodossa. Kurssit kokoontuvat lähiopetuksena, etäopetuksena, ajasta ja paikasta riippumattomina verkko-opintoina tai näiden hybridimuotona. Kurssien kesto vaihtelee kerran tai pari kokoontuvista lyhytkursseista lukukauden tai koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Lukuvuoden, lukukauden ja kurssin mitta sekä ilmoittautumiskäytännöt vaihtelevat opistoittain. Yhä useammassa kansalaisopistossa on syys- ja kevätlukukauden lisäksi käytössä myös ns. kesälukukausi.

1.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä

Kansalaisopistoissa voidaan järjestää tietyissä aineissa eritasoisia kursseja ja/tai ryhmiä. Eritasoisten kurssien erot pyritään tuomaan selkeästi esiin kurssikuvauksissa. Kursseilla voi olla mahdollisia lähtötasovaatimuksia, joista päättää opiston ylläpitäjä kurssiohjelman hyväksyessään. Kansalaisopistoille on kuitenkin tyypillisempää, että kursseilla ei ole lähtötasovaatimuksia ja opiskelijat voivat saavuttaa samalla kurssilla eritasoisista osaamista. Tämän tyyppisillä kursseilla tavoiteltava osaamisen taso perustuu opiskelijan omaan lähtötasoon ja tarpeeseen. Näin ollen monella kansalaisopistojen opettajista on jo kokemusta eritasoisen opiskelijoiden samanaikaisesta opettamisesta ja opetuksen eriyttämisestä tarpeen mukaan.

Kansalaisopistoissa kurssipaikan saa ilmoittautumalla kurssille ja opiskelijalla on opiskeluoikeus sille kurssille, jolle hänen ilmoittautumisensa on hyväksytty. Opiskelija on lähtökohtaisesti vastuussa itse siitä, mille tasolle hän ilmoittautuu. Opistosta saa tarvittaessa ohjausta sopivan tasoisen kurssin valintaan. Mikäli opiskelija kurssin aikana huomaa, ettei kurssi vastaa hänen osaamistaan, kurssin vaihtaminen toiseen on yleensä mahdollista. On kuitenkin huomioitava, että opistossa ei välttämättä ole samaan aikaan tarjolla vastaavaa Koski-kelpoista kurssia, jolta opiskelija voisi saada arviointia haluamallaan tasolla.

1.2.2. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa

Vakiintuneen käytännön mukaisesti yhden opetustunnin kesto kansalaisopistoissa on 45 minuuttia. Kansalaisopistojen koulutuksen mitta ilmoitetaan opiskelijalle kurssitiedoissa tyypillisesti opetustunteina ja/tai -kertoina.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 asettama vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistellut työryhmä päätyi loppuraportissaan ehdottamaan vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen yhteiseksi opetuksen laajuutta kuvaavaksi yksiköksi **opintopistettä**. Opintopiste ei korvaa rahoituksen perustana olevia käsitteitä, vaan sitä käytetään ainoastaan kuvaamaan koulutusten sisältöjen laajuutta eli koulutuksen suorittamiseen vaadittavaa työmäärää. Jatkossa kansalaisopistojen on siis ilmoitettava Koski-kelpoisten kurssiensa laajuus opetustuntien ja/tai -kertojen lisäksi myös opintopisteinä. Laajuuden määrittelyssä on mahdollista käyttää desimaaleja.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä opiskelijan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä. Kuten muissakin oppilaitosmuodoissa, myös kansalaisopistoissa yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi käytännössä vaihdella paljonkin kurssien ja

opiskelijoiden valmiuksien mukaan. Kansalaisopisto päättää itse osaamisperusteisten kurssiensa laajuudet opintopisteinä ja määrittelee niiden pohjaksi kurssien puitteissa **toteutettavan opetuksen määrän** sekä arvioi opiskelijan itsenäiseen **työskentelyyn keskimäärin kuluvan ajan**. Tämän mitoitustyön tekee käytännössä kurssin suunnitteleva henkilö. Vaadittavan itsenäisen työn määrä on ilmoitettava myös kurssikuvauksessa siten, että kurssille ilmoittautuva opiskelija tietää, mitä häneltä odotetaan.

2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa

Osaamisen osoittamisella tarkoitetaan tapoja, joilla opiskelija osoittaa kurssilla vaadittua osaamistaan siten, että se on arvioitavissa. Kurssin kuvauksessa on kerrottu, minkälaista osaamista kurssilla tavoitellaan, sekä mahdollisesti esitetty jo valmiiksi kurssilla käytössä olevia osaamisen osoittamisen tapoja.

Suoritusmerkintää tavoittelevan opiskelijan tulee osoittaa osaamisensa sillä kurssilla, jolle hän on ilmoittautunut. Lähtökohtaisesti osaaminen osoitetaan tuon kurssin aikana, pääsääntöisesti kurssitilanteissa – luokassa tai verkossa.

2.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Koski-tietovarantoon tallennettavan osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä päättää kansalaisopiston ylläpitäjä. Oppilaitos on viime kädessä vastuussa siitä että suunnittelu on oikeudenmukaista ja hyvää ja että osaamisen osoittaminen tapahtuu suunnitelman mukaisesti ja avoimesti. Osaamisen osoittaminen suunnitellaan kurssikohtaisesti ja suunnittelusta vastaa yleensä kurssin opettaja. Kurssi tulee toteuttaa samansisältöisenä kaikille opiskelijoille sillä erotuksella, että arviointia tehdään vain suostumuksen siihen antaneille.

Osaamisen osoittaminen suunnitellaan asettamalla kurssille osaamistavoitteet ja arviointikriteerit (ks. tarkemmin kohta [Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit](#)). Ne ohjaavat opettajan valintoja siitä, millaisia osaamisen osoittamisen tapoja kurssilla voidaan käyttää. Kurssien osaamistavoitteet ja siten myös osaamisen osoittamisen tavat voivat poiketa toisistaan eri kursseilla ja opistoissa. Osaamisen osoittamisen toteutukseen voi vaikuttaa myös se, kuinka moni samalta kurssilta on antanut suostumuksen suorituksensa viralliseen arviointiin (ks. tarkemmin kohta [Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät](#)).

Osaamisperusteisessa opetuksessa korostuu opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus. Opettaja ja opiskelija(t) sopivat yhdessä osaamisen osoittamisen tavoista ja aikataulusta esimerkiksi kurssin aluksi tai sen aikana. Tavoitteena on, että kaikki osaaminen saadaan osoitettua.

3. Osaamisen arviointi

Vapaan sivistystyön koulutuksessa saavutetun osaamisen Koski-tietovarantoon viemisen edellytyksenä on, että osaaminen on arvioitu. Kansalaisopiston kurssilla, jolta opiskelija haluaa suoritusmerkinnän, opiskelijan osaaminen arvioidaan, ja tätä arviointia varten on luotava kurssille arviointikäytännöt.

Arvioinnin ja palautteen tarkoitus on tehdä saavutettua osaamista näkyväksi opiskelijalle itselleen. Pelkät kokeet ja testit eivät tue jatkuvaa oppimista, siksi tarvitaan monipuolisia arvioinnin tapoja ja menetelmiä. Opiskelijälähtöinen arviointi on avointa, läpinäkyvää ja perusteltua sekä perustuu vuorovaikutukseen. Arvioinnin tulee olla luonteeltaan kannustavaa ja antaa opiskelijalle tietoa hänen kehitymisestään. Arviointi tulee tehdä mahdollisimman pian osaamisen osoittamisen jälkeen.

3.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit

Osaamisperusteisilla Koski-kelpoisilla kursseilla tulee olla asetettuna **osaamistavoitteet ja arviointikriteerit**, joiden pohjalta kurssin arviointikäytännöt suunnitellaan. Osaamisperusteinen arviointi on puhtaasti kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Osaamistavoitteet kuvaavat niitä osaamiskokonaisuuksia, joista kurssin sisältö muodostuu. Kuhunkin osaamistavoitteeseen liittyy arviointikriteereitä, jotka puolestaan kuvaavat niitä osaamisia, jotka täytyy osaamistavoitteen saavuttamiseksi hallita. Arviointikriteerit määrittävät usein osaamisen itsenäisyyden taso. Opiskelija saa suoritusmerkinnän oman suorituksensa perusteella, eikä se ole siis riippuvainen muiden opiskelijoiden suorituksista. Arvioinnin perusteena ei ole myöskään opetukseen osallistuminen tai koulutukseen käytetty aika.

Arvioinnissa tulee noudattaa arviointikriteereitä ja kaikkien osapuolten tulee tietää arvioinnin perusteet. Arvioija ei voi muuttaa tai mukauttaa kriteerejä kurssin aikana. Tällä varmistetaan arvioinnin oikeellisuus ja opiskelijan oikeudet. Arvioija vertaa opiskelijan osaamista ainoastaan osaamistavoitteisiin ja niiden arviointikriteereihin. Tällä tavoin opiskelijaa ohjataan myös selkeästi kehittämään juuri tavoiteltavaa osaamista.

Osaamista on voitava arvioida ja todentaa luotettavasti erilaisin **arviointimenetelmin** eli osaamistavoitteiden tulee olla selkeitä sekä arvioitavissa, mitattavissa tai todennettavissa olevia asioita tai kykyjä. Mikäli opisto järjestää esimerkiksi numeerisesti arvioitavaa opetusta esimerkiksi yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa, oppilaitokset sopivat arviointikriteereistä ja osaamistavoitteista yhdessä.

3.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät

Arvioinnin kuvauksessa esitetään, **millä keinoin** opiskelijoiden saavuttama osaaminen arvioidaan ja **minkälaisia menetelmiä** arvioinnissa käytetään eli **millä keinoin opiskelija osoittaa osaamisensa**. Arviointimenetelmiä voivat olla esimerkiksi oppimistehtävä, portfolio, työn reaaliaikainen seuraaminen tai suullinen arviointi. Usein arvioinnissa käytetään useita menetelmiä. Arviointiin voi sisältyä myös opiskelijan itsearviointia tai vertaisarviointia. Lopullisesta arvioinnista vastaa kuitenkin aina oppimisen arvioija.

Osaamisen arviointi kannattaa yhden arviointitilanteen tai koko materiaalin läpikäynnin sijaan koostaa pienistä osioista. Osaamista on mahdollista osoittaa kurssin aikana siten, että kurssin viimeisen opetuskerran päätyttyä opettajalla on koossa ja osoitettuna kaikki se materiaali, jolla opiskelijan osaaminen on sovittu osoitettavan ja jonka pohjalta opettaja voi tehdä arviointipäätöksen.

3.3. Kurssin arviointiasteikko

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan arvioinnin vähimmäisvaatimuksena on, että koulutuksessa saavutettu osaaminen on hyväksytty eli opiskelijan osaaminen vastaa vähintään koulutuksen osaamisperusteisessa kuvauksessa olevaa tasoa. Arviointiasteikko on siis tällöin hyväksytty / hylätty. Myös muunlaisen arviointiasteikon käyttäminen on mahdollista. Koski-tietovarantoon tallennetaan vain opiskelijan hyväksytty suoritus. Jos kurssilla on käytössä muunlainen arviointiasteikko, asteikkoa varten on luotava omat arviointikriteerit.

Mikäli opiskelijan osaaminen ei yllä tavoitellulle tasolle, ei hänelle voida antaa suoritusmerkintää. Päätös tulee perustella hänelle siten, että hän ymmärtää, mitä hänen osaamisestaan jäi puuttumaan, ja hänelle voi myös antaa mahdollisuuden täydentää suoritustaan. Opiskelijalla on oikeus pyytää selvitystä, jos hän ei ole saanut riittäviä perusteluja suorituksen hylkäämiseen.

3.4. Osaamisen arvioijat

Vastuu arviointiprosessista kokonaisuutena on opiston ylläpitäjällä. Arvioijan pätevyydelle ei voi asettaa yleispäteviä kriteereitä, eikä siitä ole vapaan sivistystyön lainsäädännössä mainintaa. Hyvää osaamisen arviointitoimintaa voi kuitenkin edistää, kun arvioijien valinnassa noudattaa esimerkiksi seuraavia kriteereitä:

- arvioijilla on riittävä ammattitaito kyseisen koulutuksen tai kurssin alalta
- arvioijat tuntevat kyseessä olevan koulutuksen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Kansalaisopistossa opiskelijan osaamisen arvioijana toimii yleensä kurssin opettaja. Arviointia suorittavalla opettajalla ei tarvitse olla pedagogista pätevyyttä, mutta opiston ylläpitäjän tulee huolehtia siitä, että hänet on nimetty ja perehdytetty tehtävään. Perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää sellaisissa tilanteissa, joissa kurssin opettaja on vaihtunut kesken kurssin tai opettaja ei ole ollut suunnittelemassa kurssia.

Arvioivalla opettajalla tulee olla riittävä osaaminen ja ammattitaito aineeseen, jonka osaamista arvioidaan. Hänen tulee olla työsuhteessa oppilaitokseen, ja opiston tulee tehtävään nimeämisen lisäksi perehdyttää hänet opiston toimintatapoihin sekä varmistaa että opettaja ymmärtää osaamisperusteisuuden, osaamisen tunnistamisen ja osaamisen arvioinnin. Arvioijan mahdollinen esteellisyys määritellään hallintolain 27–29 § mukaan.

3.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittämisestä

Osaamisperusteisessa opetuksessa lähtökohtana ovat opiskelija sekä hänen tarpeensa. Osaamisperusteisilla kursseilla opiston tulee varmistaa, että opiskelija tiedostaa oikeutensa sekä vastuunsa omasta oppimisestaan ja saa sekä ohjausta että kirjallista tai suullista palautetta osaamisensa kehittämisestä kurssin opettajalta.

Osaamisperusteisuuden luonteeseen kuuluu, että opiskelija itse on myös aktiivinen toimija. Hänen tulee ymmärtää, miten ohjausta on mahdollista saada, mistä palautetta annetaan ja millä perusteilla arviointia tehdään. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ohjauksen tavoista ja määrästä. Kurssin opettajan lisäksi myös opiston muu henkilökunta saattaa antaa opiskelijalle neuvontaa ja tukea esimerkiksi kurssin valinnassa jo ennen kurssi-ilmoittautumista.

Ohjauksen tehtävä on tukea opiskelijaa onnistumaan opinnoissaan. Ohjauksella pyritään parantamaan opiskelijan ymmärrystä ja luottamusta omaan osaamiseensa, tukemaan kehitystä ja hyvinvointia sekä kannustamaan aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen.

Antamassaan palautteessa arvioija perustelee antamansa arvioinnin. Opiskelijalle tulisi syntyä ymmärrys tehdyn arvioinnin oikeellisuudesta eli siitä, että se on tehty arviointikriteerien mukaisesti.

Hyvin muotoiltu ja annettu palaute huomioi opiskelijan vahvuudet ja auttaa häntä kehittymään ja kehittämään osaamistaan. Palautteessa käsitellään opiskelijan osaamisen tasoa, ei hänen persoonaansa.

3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto)

Jotta opiskelijan kurssisuoritus voidaan tallentaa Koski-tietovarantoon, hänen tulee antaa suostumuksensa tietojen tallentamiseen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Suostumus on kerättävä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen mukaisesti ja jokaisesta kurssista erikseen. Osaamisperusteiset Koski-kelpoiset kurssit ovat avoimia kaikille eli kurssille osallistuminen ei edellytä opiskelijalta suostumusta osaamisensa arviointiin.

Koski-tietovarantoon voidaan viedä suoritustiedot kursseista jotka ovat alkaneet aikaisintaan 1.8.2021. Keskeytyneitä tai hylättyjä suorituksia ei tallenneta Koski-tietovarantoon.

Suostumuksesta tulee käydä ilmi että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti. Suostumuksen keruun taustaksi oppilaitoksen tehtävä on antaa opiskelijalle tarvittava informaatio osaamisperusteisuudesta, suostumuksesta ja arvioinnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut erikseen myös opiskelijan informoinnista.

3.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto

Osaamisen osoittamisesta ja arvioinnista syntyy eri muodoissa olevaa aineistoa. Arvioinnista syntyviä asiakirjoja voivat olla esimerkiksi arvioijan tekemät kirjalliset arvioinnit tai opiskelijan kirjallinen itsearviointi, jotka voivat myös olla digitaalisessa muodossa. Arvioinnin dokumentoinnilla varmistetaan, että tehtyyn arviointiin voidaan tarvittaessa palata jälkikäteen esimerkiksi opiskelijan pyynnöstä.

3.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu

Opiskelijan on tärkeä saada tietoonsa, onko hänellä mahdollisuus uusaa osaamisen osoittamista ja miten hänen tulee toimia, jos hän on tyytymätön saamaansa arviointiin. Mikäli tehdystä osaamisen arvioinnista seuraa opiskelijalle epäselvyyttä tai tunnetta epätasa-arvoisesta kohtelusta, oppilaitoksen vastuullisten toimijoiden tulee olla valmiita tarkistamaan tehtyjä arviointeja. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, edelleen aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

3.9. Todistus suoritetusta kurssista

Koski-tietovarantoon kirjatut suoritusmerkinnät ovat opiskelijan nähtävillä ja jaettavissa maksutta Oma opintopolku -palvelussa. Opiskelija voi kuitenkin pyytää myös paperisen todistusasiakirjan Koski-tietovarantoon tallennetuista opintosuorituksistaan. Kansalaisopiston kursseista ei lähtökohtaisesti anneta paperista todistusta. Mikäli opiskelija haluaa suoritetusta kurssista paperisen todistuksen, sellainen voidaan toimittaa opiston yleisen todistuskäytännön mukaan – tarvittaessa maksullisena.

4. Kielet

4.1. Opetuksen tavoitteet

Kansalaisopistojen kielikurssit ovat avoimia kaikille taustasta riippumatta. Kansalaisopistoissa voi opiskella kieliä alkeista alkaen tai syventää ja ylläpitää jo hankittua vieraan kielen taitoa.

Kieltenopetuksen tavoitteena on käytännön kielitaito. Taustalla on ajatus kielenkäyttäjistä sosiaalisena toimijana, jonka tavoitteena on toimia erilaisissa tilanteissa jonkin tavoitteen saavuttamiseksi.

Tavoitteena on myös opiskelijan opiskelutaitojen kehittäminen, omien vahvuuksien löytäminen sekä ohjaaminen omaehtoiseen opiskeluun.

4.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen kielikurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Myös niiden painotukset vaihtelevat. Tyypillisesti kursseilla painotetaan suullista tuottamista ja puhutun kielen ymmärtämistä sekä kohdekielen maiden kulttuureihin perehdyttämistä.

Opiskelijoita kannustetaan tavoitteelliseen kielenopiskeluun tarjoamalla tasolta toiselle eteneviä kursseja.

4.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi

Kansalaisopiston kielikurssit sijoittuvat kielitaidon eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoille (CEFR = Common European Framework, A1-C2). Taitotasot ohjaavat opiskelijaa oikean kurssin valinnassa. Eurooppalainen kielitaidon viitekehys on ohjeistus, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja helpottaa saavutetun kielitaidon kuvailemista ja määrittelemistä.

A1 - Perustaso: Alkeet, suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa

A2 - Perustaso: Selviytyminen esim. tyypillisissä matkailutilanteissa

B1 - Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. arkielämän tilanteissa

B2 - Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. työelämässä

C1 - Taitava kielenkäyttäjä: Selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa

C2 - Taitava kielenkäyttäjä: Virheetön, täsmällinen ja sopiva kielenkäyttö vaativissa tilanteissa

Osaamisen arviointi tehdään vertaamalla opiskelijan osaamista kurssin osaamistavoitteisiin ja niistä johdettuihin arviointikriteereihin.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamisen arvioinnista vastaa kurssin opettaja. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Arvioinnissa voi käyttää kurssin ja oppimateriaalin tehtäviä sekä erilaisia omaehtoisia tuotoksia siten, että yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

4.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Kurssit täydentyvät elokuussa 2026.

4.4.1. Suomen kielen alkeet jatkuu – Finnish for Beginners continues A1 syksy 2 op

Osaamistavoitteet

Arviointi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

4.4.2. Suomen kielen alkeet jatkuu – Finnish for Beginners continues A1 kevät 2 op

Osaamistavoitteet

Arviointi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

4.4.3. Sujuvampaa englantia B1 syksy 2 op

Osaamistavoitteet

Arviointi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

4.4.4. Sujuvampaa englantia B1 kevät 2 op, 2 op

Kurssi sopii niille, jotka hallitsevat englannin kielen perusteet, mutta kaipaavat vahvistusta puhumiseen ja lisää sanavarastoa. Kielioppia sivutaan sen verran kuin sujuvaan ilmaisuun on tarpeellista. Aiheina koulu meillä ja muualla, tarpeellinen / tarpeeton tavara ja ympäristönäkökulma, uutiset ja tiedonvälitys, taide.

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Kurssin käytyään opiskelija osaa

Opetuksen tavoitteet

- kuvailla asuinpaikkaansa ja lähiympäristöä
- vertailla erilaisia asuinympäristöjä kertoa koulunkäynnistään ja opiskelustaan
- vertailla kouluasteita eri maissa
- keskustella koulumaailmaan liittyvistä asioista
- muodostaa 2. konditionaalin sisältävän lauseen mallin mukaan

- käyttää tavallisimpien verbien kanssa ing-muotoa tai infinitiiviä

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Opiskelijan osaamisen arviointi perustuu osaamistavoitteiden saavuttamiseen. Opettaja arvioi opiskelijan osaamista jatkuvasti ja arviointia tapahtuu kurssin aikana erilaisten tehtävien tekemisellä ja vuorovaikutustilanteissa opiskelijoiden kesken sekä opiskelijan ja opettajan välisissä keskusteluissa.

Kurssin laajuus 2 opintopistettä. Kurssin suorittaminen edellyttää n. 80 % läsnäoloa sekä kotitehtävien tekemistä. Kurssi arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- opiskelija kuvailee asuinpaikkaansa ja lähiympäristöään
- opiskelija keskustelee erilaisista asuinympäristöistä
- opiskelija kertoo koulunkäynnistään ja opiskelutaustastaan
- opiskelija kuvailee koulunkäyntiä eri maissa
- opiskelija keskustelee koulumaailmaan liittyvistä asioista
- opiskelija muodostaa 2.konditionaalin sisältäviä lauseita ja osaa valita tavallisimpien verbien jälkeen oikein joko ing-muodon tai infinitiivin

5. Liikunta

Ohjattu liikunta tarjoaa virikkeitä ja vastapainoa kiireiselle arkielämälle. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan säännöllisiin liikuntatottumuksiin ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Liikunta kuuluu kaikille iästä, sukupuolesta, kuntoa taitotasosta riippumatta. Liikunnan ilon löytäminen ja kokeminen kuuluu oleellisesti opistojen liikunnanopetukseen.

Hyvinvoinnin kursseilla tarjotaan välineitä kokonaisvaltaisen fyysisen ja henkisen terveyden edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn. Kursseilla tarjotaan tietoa ja harjoitellaan turvallisia ja helposti omaksuttavia itsehoitomenetelmiä, jotka soveltuvat esimerkiksi stressin tai ryhti ongelmien lievittämiseen. Kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi on tärkeä tavoite opistoille.

5.1. Opetuksen tavoitteet

Ohjattu liikunta tarjoaa virikkeitä ja vastapainoa kiireiselle arkielämälle. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan säännöllisiin liikuntatottumuksiin ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Liikunta kuuluu kaikille iästä, sukupuolesta, kuntoa taitotasosta riippumatta. Liikunnan ilon löytäminen ja kokeminen kuuluu oleellisesti opistojen liikunnanopetukseen.

Hyvinvoinnin kursseilla tarjotaan välineitä kokonaisvaltaisen fyysisen ja henkisen terveyden edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn. Kursseilla tarjotaan tietoa ja harjoitellaan turvallisia ja helposti omaksuttavia itsehoitomenetelmiä, jotka soveltuvat esimerkiksi stressin tai ryhti ongelmien lievittämiseen. Kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi on tärkeä tavoite opistoille.

5.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen liikunnan ja hyvinvoinnin kurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Opistoissa on tarjolla perinteisiä, hyväksi havaittuja liikunnan ja hyvinvoinnin kursseja sekä uutuuskursseja.

Liikunnan ainealueen kurssit pitävät sisällään esimerkiksi liikuntaryhmiä, lisensoituja konseptitunteja, peliryhmiä, lajeihin tutustumista, lajitekniikan, liikunnallinen itsehoito, kuntoliikunta, jumppia, luontoja ulkoliikunta sekä joogia. Hyvinvoinnin ainealueen kursseilla perehdytään mm. terveystietoon kansanterveyden ja elämänlaadun näkökulmista sekä harjoitellaan itsehoidollisia menetelmiä esimerkiksi stressin lievittämiseen.

Kansalaisopistojen liikuntaja hyvinvointikursseille on tyypillistä, että samalla kurssilla voi olla monentasoisia opiskelijoita. Kursseja on myös suunnattuna vastaalkajille, edistyneille ja kokeneille liikkujille. Myös kurssien intensiteeteissä on vaihtelua. Opintoohjelmat pyritään rakentamaan siten, että opiskelija voi edetä opinnoissaan haluamalleen tasolle.

Opetuksessa voidaan painottaa eri asioita, kuten fyysisen kunnon osaalueiden tai luovuuden ja ilmaisun kehittämistä, terveellisen elämäntavan edistämistä, taitojen oppimista ja kertaamista tai virkistytymistä ja rentoutumista. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia myös esiintymisiin ja niiden harjoitteluun. Erilaisten kursseilla käytävien menetelmien ja harjoitteiden avulla on mahdollista vahvistaa mielen ja kehon hyvinvointia sekä terveellisten valintojen tekemistä.

5.3. Osaamisen arviointi ja arviointikriteeriehtotukset

5.3.1. Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja kurssin aikana tai lopussa. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kursseille määriteltujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi, mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla. Kurssista ja sen sisällöstä riippuen opiskelija osaamista arvioitaessa voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavanlaisia tavoitteita:

- Osaa kuunnella itseään ja harjoitella elämäntilanteensa ja voimavaroja huomioiden sopivalla tavalla ja teholla
- Tuntee tietyille lajille tyypillisiä menetelmiä
- Osaa tehdä harjoitukset turvallisesti ja hyvällä suoritustekniikalla
- Tunnistaa eri lajien ja menetelmien vaikutuksia hyvinvointiinsa, esim.
 - fyysisen kunnon kehittymisen näkökulmasta
 - itsehoitomenetelmien vaikutukset omiin fyysisiin ja henkisiin ominaisuuksiin
 - kykyyn rentoutua ja palautua
- Löytää liikunnan ilon ja merkityksellisyyden (ryhmässä / omaan harjoitukseen keskittyen)
- Osaa arvioida omaa hyvinvointiaan
- Tuntee terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää käsitteistöä
- Osaa soveltaa kansallisia terveysja liikuntasuosituksia ja ohjeistuksia itselleen sopivaksi

Arviointia tehdään kurssin osaamistavoitteiden sekä opiskelijan oman tarpeen mukaisesti. Liikunnan ja hyvinvoinnin arvioinnissa hyödynnetään näyttöön perustuvia menetelmiä, keskustelujen avulla ja tarvittaessa arviointia täydennetään muulla tavoin. Opiskelija antaa näyttöjä osaamisestaan pieninä kokonaisuuksina kurssin aikana. Arvioinnin tapaa sovelletaan kurssista riippuen.

5.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

5.4.1. Meloja 1, 1 op, 1 op

Kurssilla harjoitellaan ja opetellaan melonnan perusteita ja se muodostaa melonnan oppipolun ensimmäisen askeleen. Kurssin käynyt pystyy melomaan suojaisilla vesillä itsenäisesti ja osallistumaan ohjattuihin melontaretkiin ja harjoituksiin.

Kurssilla tutustutaan sekä kanoottiin että kajakkiin sekä niihin liittyviin varusteisiin. Aiempaa melontakokemusta ei tarvita, uimataito riittää; kurssilla opetellaan nimenomaan perusteita sekä sen myötä kehittyneempiä tekniikoita.

Kurssilainen oppii ymmärtämään melonnan turvallisuuteen liittyviä asioita sekä osaa pelastamisen perusteet.

Kurssi toteutetaan Kittilän Kirkkojärvellä/Ounasjoella.

Osaamistavoitteet

Osaamistavoitteet

- osaa perusmelontatekniikat
- tiedät ja tunnistat melontaan liittyvät varusteet ja välineet

- osaat toimia turvallisesti
- osaat toimia oikein kaatumistilanteessa
- tiedät melonnan lajeista ja harrastamisesta
- toimit vastuullisesti melontaympäristössä

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla noudatetaan jatkuvan arvioinnin periaatetta ja arviointi kohdistuu asetettuihin osaamistavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Kaikki arviointi on osa ryhmän työskentelyä ja se tapahtuu vuorovaikutteisesti opiskelijoiden ja opettajan välisissä oppimiskeskusteluissa, itsearviointina ja vertaisarviointina. Opiskelijana saat henkilökohtaisen palautteen. Arviointi ja palaute ovat osa oppimisprosessia. Kurssi arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Käsittelee kanoottia perusmelontatekniikoita käyttäen
- Osaa kertoa melontaan liittyvistä varusteista ja välineistä
- Toimii turvallisesti
- Hallitsee oikeat toimintatavat kanootin kaatumistilanteessa
- Osaa kertoa eri melontalajeista ja melonnan harrastamisesta
- Osaa tehdä vastuullisia ratkaisuja melontaympäristössä

6. Kädentaidot ja muotoilu

Kädentaitojen ja muotoilun kursseilla ylläpidetään, herätetään henkiin ja kehitetään vahvaan osaamiseen perustuvaa paikallista, kansallista ja kansainvälistä käsityö- ja muotoiluperinnettä. Kursseilla on mahdollisuus tutustua käsityön ja muotoilun tekniikoihin, materiaaleihin, työvälineisiin sekä niiden historiaan ja nykypäivään.

6.1. Opetuksen tavoitteet

Kädentaitojen ja muotoilun tavoitteena on kehittää kädentaitoja ja työtapoja sekä materiaalituntemusta kestäväen kehityksen periaatteella. Opetuksen tavoitteena on tukea kokonaisvaltaista käsityön ja muotoilun prosessia eli tuotteen ideointia, esteettistä ja teknistä suunnittelua, tuotteen valmistamista sekä prosessin ja tuotteen arviointia. Opetuksessa innostetaan itsensä jatkuvaan kehittämiseen ja uuden oppimiseen. Kädentaitojen arvostaminen, käsityöperinteen ja suomalaisen käsityökulttuurin ymmärrys ja tuntemus lisääntyy.

Opetustarjonta ja opinnot luovat perustaa identiteetin kehitykselle, omatoimiselle harrastamiselle, kansalaisvalmiuksien vahvistamiselle, yksilön ja yhteisön kestäväälle kehitykselle, kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille, sosioekonomisen aseman tasapainottamiselle sekä työelämässä ja opiskelussa tarvittavien tietojen ja taitojen ylläpidolle ja oppimiselle.

Opiskelijaa kannustetaan käyttämään ja kehittämään monipuolisesti omia valmiuksiaan kuten luovuuttaan, esteettisiä valmiuksiaan, tietojaan ja motorisia taitojaan.

Opintoja tarjotaan lyhytkursseista koko vuoden kestäviin kursseihin.

6.2. Opetusohjelman rakenne

Kädentaitojen ja muotoilun opetuksella vahvistetaan opiskelijan kognitiivisia taitoja kuten ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja sekä opiskelijan kehollisia taitoja kuten käden ja silmän koordinoitaitoja, avaruudellista hahmottamista, näppäryyttä, tarkkuutta ja nopeutta. -- Toiminnalla ylläpidetään ja luodaan uutta elävää käsityökulttuuria sekä tutustutaan käsityön paikalliseen ja kansalliseen historiaan ja perintöön, vahvistetaan ymmärrystä omista juurista sekä omasta käsityökulttuuri-identiteetistä.

Kädentaitojen ja muotoilun osa-alueina ovat erilaiset tekstiilityötekniikat (esim. ompelu, kudonta, lankatyöt, kehräys, huovutus ja värjäys), hopeatyö, kirjansidonta, keramiikka ja puutyöt. Kulttuurisensitiivisyyttä ja kestäväää kehitystä toteutetaan myös vanhojen ja säilytettävien perinne-käsitöiden kohdalla, kuten nahka- ja turkistöissä, lapinrumpujen valmistuksessa sekä kudonnassa.

Kädentaitojen ja muotoilun opetus ja oppiminen ovat kokonaisvaltaisia ekologisen ja eettisen omatunnon omaavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä prosesseja. Ne sisältävät ihmisten, teknologian ja ympäristön vuorovaikutusta kestäväen kehityksen periaatteita noudattaen. Opetus- ja oppimisprosessien vaiheita ovat tuotesuunnittelun osa-alueet, tuotteen valmistus, tuotteen elinkaariajattelu sekä itse prosessin ja tuotteen arviointi. Opetus kannustaa vastuulliseen kuluttamiseen ja tuottamiseen myös elinkaariajattelun näkökulmasta.

Opiskelijaa ohjataan taitojen ja tekniikoiden oppimiseen, hallintaan, soveltamiseen ja kehittämiseen. Opiskelijaa ohjataan materiaalituntemukseen, työturvallisiin, ekologisiiin ja eettisesti kestäviin valintoihin ja työmenetelmiin.

Toiminnalla herätetään henkiin, ylläpidetään ja luodaan uutta elävää käsityö- ja muotoilukulttuuria. Toiminnan avulla tutustutaan käsityön ja muotoilun paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen historiaan ja perintöön. Toiminnan avulla vahvistetaan ymmärrystä omista ja toisten juurista sekä omasta ja toisen käsityökulttuuri-identiteetistä kulttuurisensitiivisyys huomioon ottaen.

Kädentaitokurssien rakenne koostuu koko ryhmälle suunnatuista lyhyistä teoriaosuuksista, käytännön tekemisestä sekä henkilökohtaisesta ohjauksesta.

6.3. Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija pyytää arvioinnin kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja kurssin aikana. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kurssille määriteltyjen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla.

Arviointia voi saada vain tietyistä kädentaito- ja muotoilukursseista. Nämä kurssit mainitaan opinto-ohjelmassa erikseen.

6.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Kurssit täydentyvät elokuussa 2026.

7. Kotitalous

Kotitalouskursseilla opiskelijalla on mahdollisuus tutustua useaan ruuanlaiton ja leivonnan tekniikkaan, raaka-aineisiin, työvälineisiin sekä ruokakulttuurien historiaan ja nykytilaan.

7.1. Opetuksen tavoitteet

Kotitalouskurssien tavoitteena on tarjota ideoita ruuanlaittoon ja arjen hallintaa helpottavia käytännön tietoja ja taitoja. Tavoitteena on ohjata opiskelijoita ottamaan vastuuta omasta ja lähiympäristön hyvinvoinnista sekä tarjota vastapainoa ja elämyksiä.

Kotitalouskurssien tavoitteena on, että opiskelija:

- harjoittelee ruuanlaittoa reseptien mukaan
- ideoi, suunnittelee, valmistaa ja arvioi valmistamia ruokia ja leivonnaisia sekä niiden valmistusvaiheita
- kehittää omia ongelmanratkaisutaitojaan
- tunnistaa ja arvostaa erilaisia raaka-aineita
- käyttää turvallisesti erilaisia raaka-aineita ja työvälineitä
- tutustuu kotimaansa sekä muiden maiden ruokakulttuureihin ja jatkaa ruuanlaiton perinteitä
- tutustuu kestävän kehityksen periaatteisiin ja tekee sen kannalta valintoja mm. raaka-aineiden ja tekniikoiden suhteen

7.2. Opetusohjelman rakenne

Kotitalous -kurssien vaihtelevissa teemoissa huomioidaan erilaisten raaka-aineiden käyttäminen sekä satokausien hyödyntäminen, uusiin raaka-aineisiin ja toimintatapoihin tutustuminen, aikaisemmin opittujen asioiden kertaus ja sujuva ryhmätyöskentely.

Opetus toteutuu pääasiassa lähiopetuksena yhdessä työskentelemällä vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden kanssa.

7.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

7.3.1. Sienien keruu ja poimijakoulutus, 0,5 op

Opetellaan tunnistamaan ja keräämään Lapin yleisimpiä ja satoisimpia sieniä: tatteja, haperoita ja rouskuja. Keskiviikkona 19.8. lyhyt teoria osuus, jossa käydään läpi sienet ja niiden tuntomerkit, keruupaikat ja -välineet, kerääminen, käsittely maastossa ja säilyvyys. Teorian jälkeen lähdetään sienestysretkelle. Torstaina 20.8. tehdään pidempi sieniretki. Poimijakoulutuksen suorittaminen edellyttää osallistumista kumpaankin iltaan sekä torstain päätteeksi pidettävään tenttiin. Jos haluat keruuoikeudet koulutuksen aikana, tietosi ja tentityt sienet kirjataan Kerääjä tietokantajärjestelmään, jonka käyttömaksu on poimijalle 12 €/vuosi. Maastoille ota mukaan säänmukainen vaatetus ja varrelliset jalkineet sekä kori ja veitsi. Tuo omat eväät mukaan. Kurssin suorittamisesta voi halutessaan saada 0,5 opintopistettä. Tämä edellyttää omatoimista aiheeseen perehtymistä oppituntien lisäksi. Kurssihinta sisältää materiaalimaksun.

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Tavoitteena on, että opiskelija kehittyy seuraavissa:

Opetuksen tavoitteet

- tuntee kaupallisten ruokasienten keruuseen liittyvät vaatimukset
- tunnistaa keskeiset sieniryhmät: tatit, haperot ja rouskut
- tuntee lajien keskeiset tuntomerkit ja erot näköislajeihin
- ymmärtää keruun jälkeisen käsittelyn ja laadun merkityksen
- tuntee keruun hygienia- ja turvallisuusvaatimukset
- valmistautuu sienien keruuseen asianmukaisesti
- tunnistaa ja kerää kaupallisesti hyväksyttäviä sienilajeja
- lajittelee ja käsittelee sienet metsässä ohjeiden mukaisesti
- toimii tehokkaasti ja laadukkaasti keruutyössä
- suorittaa lajintunnistustestin hyväksytysti

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Hyväksytyt suoritus edellyttää, että opiskelija

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- tunnistaa keskeiset sieniryhmät (tatit, haperot, rouskut)
- kerää sieniä oikein ja turvallisesti
- käsittelee ja lajittelee sieniä ohjeiden mukaisesti
- noudattaa hygienia- ja turvallisuusohjeita
- tunnistaa vaaditut kaupalliset sienilajit luotettavasti
- läpäisee lajintunnistustentin
- toimii itsenäisesti ja laadukkaasti keruutilanteessa
- ymmärtää kaupallisen keruun laatuvaatimukset

7.3.2. Sieniretki ja sieniherkkujen kokkaaminen, 0,5 op

Kurssi alkaa keskiviikkona lyhyellä infolla Redun pihalla, jonka jälkeen tehdään sieniretki lähimaastoon. Sienet puhdistetaan metsässä ja illan päätteeksi varastoidaan Redun kylmätiloihin. Torstaina valmistetaan suolaisia ja makeita sieniherkkuja sieniretken sadosta. Ota mukaan säänmukainen vaatetus ja varrelliset jalkineet sekä kori ja sieniveitsi. Kokkausiltaan tarvitset oman esiliinan, päähineen ja sisäjalkineet keittiötyöskentelyä varten. Kurssin hintaan on sisällytetty raaka-ainemaksu. Kurssin suorittamisesta voi halutessaan saada 0,5 opintopistettä. Tämä edellyttää omatoimista aiheeseen perehtymistä oppituntien lisäksi. Kurssihinta sisältää materiaalimaksun.

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Opiskelija kehittyi seuraavissa tiedoissa ja taidoissa

Opetuksen tavoitteet

- tuntee Lapin yleisimmät ruokasienet ja niiden keskeiset tuntomerkit
- tietää turvallisen sienestyksen peruseriaatteet ja keruupaikat
- ymmärtää sienien käsittelyn, säilyvyyden ja säilönnän perusteet
- tunnistaa ohjatusti yleisimpiä ruokasieniä maastossa

- kerää sieniä oikeaoppisesti ja turvallisesti
- puhdistaa ja esikäsittelee sienet asianmukaisesti
- valmistaa yksinkertaisia sieniherkkuja kerätyistä sienistä

Keskeiset sisällöt

Vastuu ja asenteet

Opiskelija

- toimii vastuullisesti ja kestävästä keruusta noudattaen
- varmistaa sienien tunnistuksen ennen käyttöä
- noudattaa keittiöhygieniaa ja turvallisia työtapoja

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Hyväksytty suoritus edellyttää, että opiskelija

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- tunnistaa ohjatusti yleisimpiä Lapin ruokasieniä
- osallistuu sieniretkeen ja kerää sieniä turvallisesti
- käsittelee ja säilyttää sieniä annettujen ohjeiden mukaisesti
- osallistuu ruoanvalmistukseen ja valmistaa ohjatusti sieniherkkuja
- noudattaa hygienia- ja turvallisuusohjeita maastossa ja keittiössä